

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/517/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 761222229
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:761222229.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tutka a sudcov JUDr. Dany Ferkovej a JUDr. Ladislava Čakociho, v právnej veci žalobcu F. O., bytom v H., S. Č.. XXX/XX, proti žalovanej F. - U. M..N.. N. N. I. G., E. Č.. XX/C, o určenie neplatnosti dohody, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 25.9.2013 č.k. 7C 362/2012-78 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá v zmluve o úvere účastníkmi dňa 6.2.2008 je neplatná, zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť štátu súdny poplatok v sume 99,50 eura do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Pri rozhodovaní vychádzal súd prvého stupňa zo zistenia, že právna predchodkyňa žalovaného Poštová banka a.s. uzatvorila so žalobcom dňa 6.2.2008 zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytla žalobcovi peňažný úver v sume 100.000,-Sk, ktorý sa žalobca zaviazal splatiť v mesačných splátkach po 2.713,-Sk počnúc 21.3.2008 do zaplataenia. Súčasťou zmluvy o úvere bola aj dohoda o zrážkach zo mzdy, podľa ktorej žalobca súhlasil, aby mu boli vykonané zrážky zo mzdy a to minimálne vo výške mesačnej splátky uvedenej v zmluve o úvere. Predmetnou dohodou žalobca súhlasil, že banka ako veriteľ je oprávnená túto dohodu predložiť zamestnávateľovi kedykoľvek v priebehu platnosti zmluvy o úvere.

Na základe uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní dospel súd prvého stupňa k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená účastníkmi v zmluve o úvere je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ust. § 53 ods. 1 a 5 Obč. zákonníka a to z dôvodu, že žalobca ako spotrebiteľ bol nútený predmetnú dohodu vo vzťahu k banke ako veriteľovi podpísať ako neoddeliteľnú súčasť formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru a tým sa dobrovoľne podrobil vykonávaným zrážkam bez možnosti zabráneniu ich vykonávania za predpokladu, že tieto sú uplatňované veriteľom z neprijateľných zmluvných klauzúl, resp. z neplatnej časti právneho úkonu pre rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi. Súd mal za to, že zmluva o úvere uzatvorená účastníkmi je tzv. štandardná, alebo formulárová zmluva a ide o zmluvu spotrebiteľskú. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je aj dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorú je spotrebiteľ nútený podpísať. Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy ako neoddeliteľnej súčasti formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru je spotrebiteľ nútený kedykoľvek v platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez

súdnej kontroly uplatnenej veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. V tejto súvislosti poukázal súd aj na závery komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík pôsobiacich pri Ministerstve spravodlivosti zo dňa 21.1.2011, v ktorej komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Obč. zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v práve a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Obč. zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

Nakoľko uvedený zabezpečovací inštitút podľa názoru súdu umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly, prípadne neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa a z uvedeného dôvodu súd dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil za neprijateľnú a tým aj neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1-6 Obč. zákonníka a žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O.s.p. vzhľadom na to, že žalobca ktorý mal v konaní úspech, náhradu trov konania nežiadal a žalovaná úspech v konaní nemala.

O povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok rozhodol súd podľa § 4 ods. 2 písm. za/ zák.č. 71/1992 Z.z..

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie právny predchodca žalovaného Poštová banka a.s. Bratislava. Žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu zamietol, alternatívne zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Bola toho názoru, že súd vec nesprávne právne posúdil, lebo v danom prípade žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, pretože jeho právne postavenie nie je bez tohto určenia ohrozené ani neisté. Žalobca bude naďalej povinný plniť si svoje záväzky vyplývajúce zo zmluvy o úvere a to splácaním splátok vo výške nepatrne vyššej ako v prípade zrážok zo mzdy. Uvedeným určením sa teda nič nezmení na právnom postavení žalobcu vo vzťahu k nej a ani v obsahu jeho záväzku voči nej. Žalovaná ďalej vyslovila nesúhlas s názorom súdu prvého stupňa, v ktorom súd dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená v zmluve o úvere je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uviedla, že je zaskočená tvrdením súdu, že nie je potrebné prejudiciálne riešiť otázku, či zrážky zo mzdy sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou, prostredníctvom Súdneho dvora nakoľko táto problematika je už pomerne obsiahne upravovaná aj vnútroštátnymi predpismi, čo vyplýva aj z doterajšej súdnej praxe a ako mohol súd prvého stupňa dospieť k záveru o neprijateľnosti dohody o zrážkach zo mzdy, pričom pri svojej argumentácii iba odkázal na znenie § 53 ods. 1 a 5 Obč. zákonníka a na závery komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík pôsobiacich pri Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky. Žalovaná ďalej považuje za rozporné tvrdenie súdu prvého stupňa uvedené na str. 8 rozsudku, ktoré obsahuje mnohé nepresnosti, ktoré jednoznačne vypovedajú o nedôslednom prístupe súdu prvého stupňa pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia. V znení dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere sa nikde neuvádza spojenie minimálne vo výške mesačnej splátky. Taktiež znenie že žalobca súhlasil, že veriteľ je oprávnený túto dohodu predložiť zamestnávateľovi kedykoľvek v priebehu platnosti zmluvy o úvere, nie je v dohode o zrážkach uvedené a je dôkazom ignorácie, argumentácie žalovaného zo strany prvostupňového súdu. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je formulovaná v zmluve o úvere je zabezpečením pohľadávky žalovanej vznikutej zo zmluvy o úvere. Podľa názoru žalovanej dohoda o zrážkach zo mzdy je síce súčasťou zmluvy o úvere, avšak nie je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere. Rovnako nie je pravdivé tvrdenie, že spotrebiteľ je nútený takúto dohodu o zrážkach podpísať. Takéto vyjadrenia považuje za veľmi závažné pre posúdenie právneho stavu a pritom za nepodložené akýmikoľvek dôkazmi. Z jej pohľadu došlo jednoznačne k uzavretiu zmluvy o úvere a dohody o zrážkach zo mzdy ako platných právnych úkonov, ktoré boli urobené slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne. Podľa názoru žalovanej napriek zvýšenej ochrane spotrebiteľov prvostupňový súd nemôže vyvodzovať závery z ničím nepodložených tvrdení. Formulárová zmluva o úvere nemôže znamenať automaticky nemeniteľnosť, najmä ak zo strany

spotrebiteľa nie sú v procese uzatvárania zmluvy uskutočnené žiadne kroky za účelom zmeny jej obsahu. Nesúhlasila ani s tvrdením súdu prvého stupňa, že uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy, je spotrebiteľ nútený kedykoľvek v platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky bez súdnej kontroly. K realizácii zrážok zo mzdy pristupuje až v prípade, ak žalobca je v omeškani s úhradou splatného peňažného záväzku voči žalovanému a nie skôr, pričom pri zrážkach zo mzdy dodržiava zákonné limity stanovené v § 551 Obč. zákonníka. Navyše žalobca ako spotrebiteľ má k dispozícii právne prostriedky za účelom bránenia svojich práv. Nie je teda pravdou, že žalobca ako spotrebiteľ nemá možnosti zamedzenia výkonu zrážok z neprijateľných zmluvných podmienok. V danom prípade však nedošlo k porušeniu práv žalobcu, ale jej práv. Súd prvého stupňa svojím rozhodnutím priznal ochranu práv žalobcovi, ktorý porušil záväzky vyplývajúce zo zmluvy o úvere a nie jej, ktoré práva boli porušené. Podľa jej názoru, žalobca nebol žiadnym spôsobom nútený podpísať dohodu o zrážkach. Je nepochybné, že žalobca svojím podpisom na zmluve o úvere dobrovoľne vyjadril súhlas s jej obsahom vrátane dohody o zrážkach zo mzdy. Uvedené možno dokumentovať aj skutočnosťou, že žalobca nijakým spôsobom nespochybnil platnosť dohody o zrážkach zo mzdy pri podpise zmluvy o úvere, ani pri realizácii zrážok a to počas takmer 4 rokov od vykonávania zrážok. Podľa jej názoru, dohoda o zrážkach zo mzdy dohodnutá v článku 3 bod 4/ zmluvy o úvere bola uzavretá v zmysle príslušných ustanovení Obč. zákonníka spĺňa všetky náležitosti stanovené a vyžadované Občianskym zákonníkom. Nakoľko zmluva o úvere neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by mohli neoprávnene navyšovať výšku pohľadávky, výkonom zrážok zo mzdy vo výške o niečo nižšej, ako bola výška mesačnej splátky, nemohlo dôjsť na strane žalovaného k neoprávnenému prospechu a majetkovej ujme na strane žalovaného. Dohodou o zrážke zo mzdy si iba uplatnila svoje práva vyplývajúce jej zo zmluvy o úvere v súlade s právnymi predpismi. Toto uplatnenie práva nemôže byť vyhodnotené ako neprijateľná podmienka. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovací inštitút ktorý nemôže vo svojej podstate spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach. Taktiež poukázala na skutočnosť, že súd prvého stupňa svojím rozhodnutím vo svojej podstate vylúčil možnosť využitia akéhokoľvek zabezpečovacieho inštitútu v rámci nášho právneho poriadku, vrátane záložného práva, ktoré je založené na rovnakom princípe ako dohoda o zrážkach zo mzdy. Podľa jej názoru, súd prvého stupňa svojím rozsudkom ide nad rámec účel smerníc, ktoré upravujú problematiku spotrebiteľských zmlúv, ako aj nad rámec zákonnej úpravy spotrebiteľských zmlúv upravených v našom právnom poriadku. Mal teda za to, že súd prvého stupňa skutočnosti a okolnosti uvedené v žalobe nesprávne právne posúdil a pochybenie súdu prvého stupňa vidí aj v nesprávnom a nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia (správne rozsudku).

Počas odvolacieho konania nastala právna skutočnosť - postúpenie pohľadávky pôvodnej žalovanou K. G. M..N.. N. N. I. G. vo vzťahu k žalobcovi na obchodnú spoločnosť F. - U. M..N.. N. N. I. G., E. Č.. XX/C, preto odvolací súd na návrh tejto obchodnej spoločnosti uznesením zo dňa 17.6.2014 č.k. 1Co 517/2013-128 pripustil, aby do konania namiesto žalovanej K. G. M..N.. N. N. I. G. vstúpila Q. N. F. - U. M..N.. N. N. I. G., E. Č.. XX/C.

Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce podľa § 212 ods. 1,3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 156 ods. 1 a 3 v spojení s § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav ak dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá účastníkmi v úverovej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorý následne aj správne právne posúdil, ak napadnutým rozsudkom určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a právne normy ktoré použil súd prvého stupňa poukazuje a v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

K odvolaniu žalovaného je potrebné uviesť, že toto nemožno považovať za pôvodné, ak vychádza z názoru, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil vychádzajúc z ustanovení Občianskeho zákonníka o neprijateľných zmluvných podmienkach. Je nesporné, že zmluva o úvere, na základe ktorej poskytla právna predchodkyňa žalovaného žalobcovi peňažný úver je spotrebiteľskou zmluvou, ktorá obsahuje aj dohodu o zrážkach zo mzdy ako neoddeliteľnú súčasť, preto ako taká podlieha

kontrole v rámci ochrany spotrebiteľa. V tejto súvislosti správne poukázal súd prvého stupňa na systém ochrany spotrebiteľov zavedený smernicou Rady č. 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach, ktorý vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu, dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená účastníkmi v úverovej zmluve je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pretože spotrebiteľ je nútený kedykoľvek v čase platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly a teda ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka. Dlžník preto tieto zrážky nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Treba súhlasiť s názorom žalobcu, že z tohto dôvodu moc nad jeho majetkom je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia jeho majetku nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva poskytuje žalovanému ako veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie jeho majetku a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnenie v rozpore s kolíznymi ustanoveniami zákona. Dohoda o zrážkach zo mzdy je teda zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalobcu a je v rozpore s ust. § 53 Obč. zákonníka, keďže žalobca bol už v čase vzniku úverovej zmluvy nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Je nesporné, že vnútroštátnemu súdu prislúcha posúdiť, či možno zmluvnú podmienku kvalifikovať ako nekalú.

Treba prihliadnuť aj na skutočnosť tvrdenu žalobcom, že Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Z uvedeného dôvodu za nesprávny treba považovať aj názor odvolateľa v odvolaní, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

Možno preto konštatovať, že nie je daný žalovaným uvádzaný odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvého stupňa, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Výrok o trovách odvolacieho konania vyplýva z ust. § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. podľa ktorých právo na náhradu trov odvolacieho konania má úspešný účastník v danom prípade žalobca, ktorému však v súvislosti s odvolacím konaním trovy nevznikli a žalovaný úspech v odvolacom konaní nemal, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.